

Oktober 2009, Regeringen

Mere konsekvens, opfølgning og omsorg – en markant styrket indsats mod ungdomskriminalitet

1. Indledning

Regeringen ønsker at bekæmpe ungdomskriminalitet mere aktivt – både for at sikre samfundet mod vold, tyveri og anden kriminalitet og for at give de unge en hjælpende hånd til en bedre fremtid.

Det er både på kort og langt sigt vigtigt med en stærk og virkningsfuld indsats for at forebygge og bekæmpe ungdomskriminalitet. Indsatsen er af afgørende betydning for den enkelte unge og for samfundet som helhed.

Når unge kommer ud i kriminalitet, rammer det kriminalitetens ofre, men det rammer samtidig de unges egne fremtidsmuligheder. Vi ved, at det ofte er starten på et liv med kriminalitet og store konsekvenser for ofrene og de unge selv, når unge begår alvorlig kriminalitet. En betydelig del af den samlede mere alvorlige kriminalitet, er således begået af personer, som startede en kriminel løbebane i deres tidlige ungdom.

Efter regeringens opfattelse er der behov for en styrket kriminalitetsforebyggende indsats, mere konsekvens og en styrket opfølgende indsats over for børn og unge, der begår kriminalitet.

Regeringen ønsker at se forebyggelse og bekæmpelse af ungdomskriminalitet under ét, hvor nøgleordene for den samlede indsats er mere konsekvens, opfølgning og omsorg.

Mere konsekvens betyder bl.a. hurtigere, mere målrettede, mere faste og mere klare reaktioner over for unge, der er i fare for at slå ind på en kriminel løbebane, eller som allerede har begået kriminalitet.

Mere opfølgning og omsorg betyder bl.a. en mere sammenhængende og ensartet indsats fra de involverede myndigheders side, hvor den ene hånd ved, hvad den anden gør. En indsats, hvor man ikke giver op eller lader stå til, hvis ét forsøg på at løse et kriminalitetsproblem ikke giver resultat, men hvor man i højere grad holder fast i de unge og insisterer på, at

problemerne skal løses.

Kommissionen vedrørende Ungdomskriminalitet er i sin nyligt afgivne betænkning fremkommet med en lang række anbefalinger om kriminalpræventive tiltag og om såvel strafferetlige som ikke-strafferetlige reaktioner over for børn og unge med kriminalitetsproblemer. Regeringen vil arbejde videre med disse anbefalinger, og flere af dem indgår i regeringens udspil.

På den ovenfor anførte baggrund fremlægger regeringen hermed en samlet plan for en markant styrket, forebyggende og langsigtet indsats mod ungdomskriminalitet. Udspillet indeholder følgende 9 hovedelementer:

- En styrket kriminalpræventiv indsats
- En sænkelse af den kriminelle lavalder til 14 år
- Særlige "unge-dommere" ved byretterne
- Ungesamråd i alle politikredse
- Hurtig reaktion
- Mere konsekvens i det sociale system
- Politiets bistand til håndhævelse af visse ungepålæg
- Kommunal egenbetaling ved anbringelse af kriminelle unge
- Sikring af konsekvent kommunal indsats over for kriminelle unge

Udspillet skal samtidig ses i sammenhæng dels med regeringens udspil om Barnets Reform, som sigter mod at styrke den tidlige forebyggelse af sociale problemer hos udsatte børn og unge generelt, dels med regeringens kommende udspil rettet mod unge under 18 år, der ikke er i gang med en ungdomsuddannelse, og som ikke har en fast tilknytning til arbejdsmarkedet.

2. En styrket kriminalpræventiv indsats

Regeringen mener – ligesom Kommissionen vedrørende ungdomskriminalitet – at en vellykket kriminalpræventiv indsats må bygge på et princip om, at den dels skal starte tidligt, dels skal være "tværsektoriel", dvs. at den bør hvile på en omfattende koordinering og samarbejde mellem de forskellige myndigheder, som har med unge at gøre.

Regeringen vil med dette for øje styrke den kriminalitetsforebyggende indsats over en bred front. Den styrkede indsats vil navnlig omfatte følgende initiativer:

1) Tidlig identifikation af kriminalitetstruede børn og unge

Regeringen tager initiativ til at forbedre mulighederne for tidlig identifikation af og målrettet indsats over for børn og unge med høj kriminalitetsrisiko, bl.a. ved at udpege og vægte de væsentligste risikofaktorer i forhold til kriminalitet – det kan f.eks. være hyppige skoleskift, kriminelle familiemedlemmer og livsstil – og opstille et katalog over relevante reaktionsmuligheder med henblik på at imødegå disse risikofaktorer.

2) Styrket reaktion ved udskrivning af skolen eller henvisning til andet undervisningstilbud

Regeringen vil sikre, at de sociale myndigheder altid får underretning fra skolen, hvis en elev bliver udskrevet af skolen eller henvist til et andet undervisningstilbud på grund af adfærdsproblemer. Det er velkendt, at problemer med skolegangen er en af de mest entydige risikofaktorer i forhold til kriminalitet. Hurtig underretning af de sociale myndigheder forbedrer mulighederne for at løse den unges problemer.

3) Styrket helhedsorienteret gadeplansindsats

Regeringen iværksætter forsøg med helhedsorienterede gadeplansindsatser (såkaldte hotspotindsatser) i belastede boligområder med megen kriminalitet. Endvidere etableres et ensartet særligt uddannelsesforløb for gademedarbejdere, som kommunerne kan vælge at anvende til opkvalificering af relevante medarbejdere, navnlig vedrørende konfliktløsning, socialpædagogiske metoder og de særlige udfordringer i forbindelse med kriminalpræventivt arbejde med børn og unge med anden etnisk baggrund end dansk.

4) Styrket uddannelsesindsats og forbedret udslusning og opfølgende støtte i forhold til løsladte unge

Regeringen vil sikre, at alle unge, der er anbragt i Kriminalforsorgens institutioner, efter behov får tilbud om skolegang til og med 10. classes

niveau, uanset den unges alder og uanset antallet af år, den unge har været indskrevet i skole.

Regeringen vil endvidere sikre, at alle unge, der har afsonet frihedsstraf, været varetægtsfængslede eller anbragt i varetægtssurrogat, i forbindelse med løsladelsen får et individuelt ”udslusningstilbud” fra hjemkommunen, f.eks. om tilknytning af en fast kontaktperson eller mentor og om uddannelse.

5) Screening af unge på sikrede institutioner og i Kriminalforsorgens institutioner

Regeringen vil hurtigere og mere effektivt sætte ind over for unge med psykiatriske problemer. Erfaringer viser, at mange unge med kriminalitetsproblemer har psykiske sygdomme. Med baggrund i afsluttede forsøgsprojekter gennemføres der fremover screeninger af alle unge på sikrede institutioner og i Kriminalforsorgens institutioner med henblik på at afdække psykiatriske problemer hos de unge, så der hurtigere og mere effektivt kan sættes ind med relevant behandling og dermed også forebyggelse af yderligere kriminalitet.

6) Særlige retspsykiatriske pladser og styrkede kompetencer hos de instanser, der møder de kriminelle børn og unge

Ungdomskommissionen har peget på, at der er behov for oprettelse af særlige retspsykiatriske pladser til kriminelle børn og unge med psykiatriske problemstillinger. Det fremgår af betænkningen, at regionerne er opmærksomme på behovet for en yderligere specialisering på dette område og aktuelt undersøger mulighederne for at oprette særlige retspsykiatriske afsnit for udadreagerende unge og unge retspsykiatriske patienter. Der sigtes mod at oprette omkring 12 pladser på landsplan. Regeringen vil følge regionernes indsats på dette område tæt.

Regeringen vil endvidere styrke kompetencerne hos de instanser, der møder de kriminelle unge, bl.a. ved adgang til den fornødne faglige ekspertbistand, f.eks. psykiatrisk ekspertise, misbrugsekspertise og ekspertise i relation til dårligt begavede kriminelle mv.

7) Udvikling af SSP-samarbejdet

Regeringen vil sikre, at Kriminalforsorgens erfaring og ekspertise med at håndtere unge lovovertrædere udnyttes i tilknytning til det lokale kriminalitetsforebyggende arbejde. Kriminalforsorgen knyttes derfor fremover formelt til SSP-samarbejdet.

8) Obligatorisk underretning af de sociale myndigheder om kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge

En tidlig underretning af de sociale myndigheder er en afgørende forudsætning for, at myndighederne kan gribe tidligt ind med en forebyggende indsats i forhold til barnet eller den unge og derved forhåbentlig forhindre, at barnet eller den unge kommer ind i en kriminel løbebane. Regeringen vil derfor sikre, at politiet fremover skriftligt underretter de sociale myndigheder ved kriminalitet begået af unge under 18 år.

9) Analyse af grundlaget for rekruttering af børn og unge til kriminelle bander

Med henblik på at få en yderligere afdækning af de strukturer, der giver grobund for rekruttering af børn og unge til kriminelle bander for at give et bedre grundlag for at gribe ind over for disse strukturer og dermed rekrutteringen, vil regeringen iværksætte et forskningsprojekt vedrørende grundlaget for rekruttering af børn og unge til kriminelle bander.

10) Mentorordninger for kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge, herunder unge indsatte

Regeringen vil sikre, at unge indsatte i Kriminalforsorgen får tilbudt en mentor, der kan være en positiv rollemodel og dermed understøtte positive forandringer i den unges liv. Det kan f.eks. være at hjælpe den unge til at strukturere sin hverdag, påbegynde uddannelse eller komme i beskæftigelse, opbygge sunde interesser og netværk og i det hele taget tage ansvar for sit liv.

Regeringen vil endvidere sikre, at et tilbud om en støtteperson, f.eks. en mentor, indgår i kommunernes overvejelser i forhold til børn og unge, der har særlig behov for stabil voksenkontakt.

Regeringen vil samtidig iværksætte en evaluering af samspillet mellem mentorer, tilsynspersoner, koordinatore, faste kontaktpersoner og andre relevante støttepersoner i forhold til kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge. I tilknytning til evalueringen vil regeringen iværksætte et forskningsprojekt med henblik på at belyse værdien af de forskellige former for støttepersoner.

11) Styrket indsats i perioden i varetægt eller varetægtssurrogat

Regeringen vil sikre, at perioden, hvor kriminelle unge er varetægtsfængslet eller anbragt i varetægtssurrogat, udnyttes effektivt ved at foretage de nødvendige undersøgelser og udredninger af de unge, bl.a. med det formål at sikre, at indsatsen for at få de unge på ret køl igen kan målrettes så hurtigt som muligt. I samme periode skal det vurderes, hvorvidt de unge har behov for et tilbud om skolegang eller anden uddannelse, og i givet fald overvejes, om det er muligt at give dette tilbud allerede i varetægtsperioden.

Særligt i forhold til unge misbrugere vil regeringen sikre, at de i perioden, hvor de er varetægtsfængslet eller anbragt i varetægtssurrogat, modtager tilbud om et forbehandlingsprogram mod misbrug med udgangspunkt i den model, der anvendes i Københavns Fængsler.

12) Anvendelse af kognitive behandlingsprogrammer som standardtilbud i de sikrede afdelinger og tilknyttede åbne afdelinger

Regeringen vil indføre efterprøvede kognitive behandlingsprogrammer, som f.eks. programmer der træner den unge i at håndtere og udtrykke sin vrede, som standardtilbud i sikrede afdelinger i døgninstitutioner for børn og unge og tilknyttede åbne afdelinger. Samtidig vil regeringen styrke mulighederne for at anvende kognitive behandlingsprogrammer som vilkår i forbindelse med betingede domme.

13) Øget brug af familierådslagning og netværksmøder

Regeringen er af den opfattelse, at forældrene og familien som helhed spiller en afgørende rolle for barnets eller den unges udvikling og har et stort ansvar for at bringe barnet eller den unge på ret køl. Hvis der ikke sættes ind over for hele familien og skabes mulighed for forandring i

barnets eller den unges bagland og hjemmemiljø, risikerer barnet eller den unge hurtigt at falde ind i et uhensigtsmæssigt mønster. Derfor skal der ske en målrettet inddragelse af familien og barnets eller den unges netværk i den forebyggende indsats gennem en øget anvendelse af familierådslagning og netværksmøder.

14) Særligt afsoningstilbud til unge

Regeringen vil sikre, at unge afsonere har en struktureret hverdag med et indhold, der styrker deres muligheder efter endt afsoning. Regeringen vil derfor videreføre et projekt i en række af Kriminalforsorgens ungeinstitutioner, som blandt andet sætter fokus på praktisk arbejdsstræning og en styrkelse af de unges evne til at håndtere en kriminalitetsfri dagligdag. De unge skal støttes i at tilegne sig nye kompetencer, sætte sig mål i livet og gøre sig klar til et liv med uddannelse eller beskæftigelse.

3. Den kriminelle lavalder sænkes til 14 år

Regeringen vil fremlægge lovforslag om at sænke den kriminelle lavalder fra 15 til 14 år, således at de 14-årige behandles efter de samme regler, som i dag gælder for de 15-17-årige.

Regeringen har i den forbindelse lagt vægt på, at unges kriminalitet bør mødes med konsekvens og fasthed, og at dette efter regeringens opfattelse bedst sker inden for det strafferetlige system.

Regeringen ønsker ikke, at unge skal sidde i fængsel med voksne forhærdede kriminelle. Men der er grupper af kriminelle unge, som det nuværende system ikke tager tilstrækkeligt konsekvent fat i.

Kriminaliteten blandt de 14-årige er klart mere omfattende end den kriminalitet, der begås af de 12- og 13-årige, og hensynet til konsekvens og fasthed i reaktion og opfølgning i forhold til de 12- og 13-årige vil i meget vidt omfang blive tilgodeset gennem de ændringer af det sociale systems behandling af unge kriminelle, som regeringen fremlægger nedenfor.

Samtidig vil regeringen for at modvirke, at kriminelle personer "skubber" børn under den kriminelle lavalder foran sig i et forsøg på selv at slippe

for pågribelse, fremsætte forslag om, at der indsættes en ny bestemmelse i straffeloven, hvorefter det skal anses som en skærpende omstændighed ved strafudmålingen, hvis nogen medvirker til, at et barn under den kriminelle lavalder begår en kriminel handling.

På den ovenfor anførte baggrund finder regeringen det rigtigt at sætte aldersgrænsen for strafferetligt ansvar til 14 år.

En nedsættelse af den kriminelle lavalder til 14 år vil endvidere være i overensstemmelse med FN's generelle opfordring til, at der ikke fastsættes en kriminel lavalder, som er lavere end 14 år.

I forhold til de helt unge lovovertrædere vil frihedsstraf i sagens natur være absolut sidste udvej. I meget alvorlige sager vil en ungdomssanktion kunne være en mulighed ligesom for de 15-17-årige i dag. Sager om mindre alvorlig kriminalitet vil i mange tilfælde kunne afgøres uden dom af anklagemyndigheden, eventuelt med vilkår, og i mange sager vil den relevante reaktion være en betinget dom med forskellige vilkår med et resocialiserende sigte. Sådanne vilkår vil i mange tilfælde svare til de pålæg, som vil kunne gives af kommunerne efter den sociale lovgivning, men der vil være den centrale forskel, at den unge med den idømte straf vil kunne se en klar og direkte konsekvens af den strafbare handling.

4. Særlige "ungedommere" ved byretterne

Når unge er kommet på kant med loven og skal for retten som tiltalt i en straffesag, er det vigtigt, at det retssystem, der møder dem, fremtræder med den fornødne alvor og fasthed, men samtidig også med den nødvendige hensyntagen til den unges udviklingstrin. Ved sanktionsvalget over for unge lovovertrædere under 18 år vil det særlig ofte være relevant for retten at overveje alternativer til frihedsstraf, og derfor er det vigtigt, at retten også har et solidt kendskab til de mulige alternativer, og at retten har en omfattende erfaring med at vurdere sanktionsspørgsmålet i straffesager mod unge lovovertrædere.

Samtidig er det meget vigtigt, at de unge får afsluttet deres sag hurtigt, så de kan komme videre og ud af den kriminelle løbebane. Også derfor er det væsentligt at sikre, at behandlingen af disse sager i retten foregår så kvalificeret og effektivt som muligt.

Regeringen ønsker på denne baggrund, at der ved samtlige byretter etableres ordninger, hvor én eller to dommere behandler alle straffesager og andre relevante sager mod unge under 18 år, herunder sager om prøvelse af tvangsfjernelser m.v. Formålet er at sikre en særlig ekspertise og erfaring ved retterne i behandlingen af sager om unge under 18 år.

Dommere, som på den beskrevne måde skal virke som sådanne "ungedommere", skal have gennemgået en særlig efteruddannelse, som giver dem de fornødne forudsætninger på området.

5. Ungesamråd i alle politikredse

Ungdomskommissionen omtaler, at man i bl.a. Fyns politikreds har haft positive erfaringer med et såkaldt ungesamråd, der er et tværsektorielt samarbejdsorgan, som bl.a. udarbejder indstillinger til anklagemyndigheden og retten om det mest hensigtsmæssige sanktionsvalg i forbindelse med straffesager mod unge lovovertrædere. Ungdomskommissionen anbefaler, at der etableres lignende ungesamråd over hele landet.

Regeringen er enig i kommissionens anbefaling og vil tage initiativ til, at ungesamrådene udbredes til samtlige politikredse. Et ungesamråd skal som udgangspunkt bestå af faste repræsentanter for de berørte kommuner, regionen og de sikrede institutioner samt en eller flere særligt sagkyndige. Anklagemyndigheden i den pågældende politikreds og Kriminalforsorgen i Frihed deltager fast i samrådets møder.

Ungesamrådene vil have følgende hovedopgaver:

- 1) At udarbejde indstillinger til brug for anklagemyndighedens sanktionspåstand og rettens sanktionsvalg i konkrete straffesager mod unge under 18 år.

Indstillingerne vil navnlig dreje sig om fastsættelse af resocialiserende vilkår for betingede domme eller tiltalefrafald – bl.a. med henblik på, at det bliver muligt for retten at fastsætte så præcise vilkår som muligt, hvilket skaber klarhed både for den unge og for den relevante myndighed. Indstillingerne fra ungesamrådet vil give et kvalificeret grundlag for sanktionsvalget, og drøftelserne i ungesamrådet vil samtidig sikre en tidlig orientering og involvering af kommunen, således at den

pædagogiske og/eller behandlingsmæssige opfølgning af straffedommen kan tilrettelægges bedst muligt.

2) At udarbejde indstillinger om det mest hensigtsmæssige anbringelsessted, hvis den unge idømmes en ubetinget frihedsstraf, eller om idømmelse af ungdomssanktion i medfør af straffelovens § 74 a.

Også i de mest alvorlige sager, hvor der bliver tale om ubetinget frihedsstraf, kan det ofte være væsentligt, at der foreligger en socialfaglig indstilling om det nærmere sanktionsvalg, ligesom det er vigtigt for de relevante anbringelsessteder at blive inddraget tidligt med henblik på i givet fald at kunne tilrettelægge den pædagogiske og behandlingsmæssige bedst muligt.

6. Hurtig reaktion

Når en ung begår kriminalitet, er det afgørende med en hurtig reaktion, så den unge kan se, at samfundet ikke accepterer kriminel adfærd. Samtidig er det vigtigt for den unges muligheder for at komme videre med sit liv og ud af en kriminel løbebane, at der hurtigt træffes en afgørelse om konsekvenserne af den kriminelle handling. Et vigtigt element i den styrkede indsats mod ungdomskriminalitet er derfor, at sager vedrørende unge kriminelle behandles så hurtigt som muligt.

Regeringen vil gennem målsætninger for sagsbehandlingstiden sikre, at sagerne prioriteres højt både af de sociale myndigheder og af politi og anklagemyndighed. Det afgørende er imidlertid ikke den enkelte myndigheds sagsbehandling, men derimod at den samlede sagsbehandlingstid, fra den kriminelle gerning til reaktionen er fastlagt, bliver så kort som muligt.

Regeringens målsætning er at nedsætte sagsbehandlingstiden, som i dag i alle typer af straffesager for 15-17-årige er mellem 3 og 15 måneder, således at der i normalsager, hvor den unge tilstår den kriminelle handling, ikke bør være en samlet sagsbehandlingstid på mere end 2 måneder.

7. Mere konsekvens i det sociale system

Regeringen vil tage skridt til at gennemføre de forslag om skærpelse af de ikke-strafferetlige reaktioner over for kriminelle børn og unge, som fremgår af Ungdomskommissionens betænkning. Men regeringen finder, at disse tiltag bør suppleres med yderligere initiativer for at sikre bedre muligheder for en mere konsekvenspræget håndtering af børn og unge, som ikke samarbejder med de sociale myndigheder om en konstruktiv løsning af den unges problemer. Det er vigtigt, at børn og unge, der er på vej ind i en kriminel løbebane, kan opleve fasthed, krav og konsekvens også før, der bliver tale om straf.

Regeringen vil tage følgende initiativer på dette område:

- 1) Regeringen vil sikre, at kommunerne i alle sager, hvor børn og unge mistænkes for vold eller anden alvorlig kriminalitet som f.eks. røveri, indbrud eller gentagne tilfælde af hærværk og butikstyveri, gennemfører en såkaldt § 50-undersøgelse af den pågældendes forhold. En sådan undersøgelse indebærer en helhedsvurdering af barnets eller den unges situation og en begrundet stillingtagen til behovet for at iværksætte sociale foranstaltninger og i givet fald hvilke.
- 2) Regeringen vil udarbejde en vejledning om de gældende regler for magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet. Sigtet hermed er at klargøre den adgang til magtanvendelse, der allerede er i dag.
- 3) Regeringen vil indføre hjemmel til efter kommunens beslutning at tilbageholde et barn eller en ung i op til 14 dage efter den pågældendes anbringelse i et åbent anbringelsessted.
- 4) Regeringen vil udvide længsteperioden for anbringelse af børn under 14 år i sikret institution fra i dag 6 måneder til 9 måneder. For de 14-årige skal gælde samme længsteperiode som for de 15-17-årige.
- 5) Regeringen vil lempe kriteriet for anbringelse af børn og unge i sikret døgninstitution.
- 6) Regeringen vil indføre en ny ikke-sikret institutionstype med øgede beføjelser til magtanvendelse.

Mulighederne for magtanvendelse på de åbne institutioner m.v. er i visse tilfælde utilstrækkelige til at kunne fastholde den unge i et positivt pædagogisk/behandlingsmæssigt forløb. På den anden side er de sikrede institutioner ikke altid velegnede til længerevarende behandlingsforløb.

Derfor vil regeringen oprette en ny institutionstype, som er en mellemform i forhold til de sikrede afdelinger og åbne tilbud, der kendes i dag. Den nye institutionstype skal have øgede magtbeføjelser i forhold til de åbne tilbud, bl.a. mulighed for at låse dørene efter behov, og samtidig tilbyde en struktureret og intensiv behandlingsindsats i forhold til den unge.

8. Politiet skal bistå med håndhævelse af visse ungepålæg

Med virkning fra 1. juli 2009 er kommunerne forpligtede til at meddele et barn eller en ung i alderen 12-17 år et såkaldt ungepålæg, hvis barnet eller den unge har adfærdsproblemer eller udviser negativ adfærd af en sådan karakter, at der er risiko for barnets eller den unges udvikling, og når frivilligt samarbejde ikke er tilstrækkeligt til at løse problemerne.

Meningen med ungepålæg er, at de skal tilpasses det enkelte barns eller den enkelte unges situation og behov med henblik på at bidrage til en positiv udvikling hos den pågældende. Ungepålæggets indhold kan derfor variere meget. Barnet eller den unge vil f.eks. kunne pålægges at deltage i relevante aktiviteter eller i en periode at være hjemme om aftenen efter et bestemt tidspunkt.

I nogle tilfælde vil det kunne være hensigtsmæssigt, at politiet yder bistand med håndhævelsen af et ungepålæg. Det vil i et vist omfang kunne være relevant ved visse pålæg om at deltage i bestemte aktiviteter, og det vil navnlig kunne være hensigtsmæssigt for så vidt angår ungepålæg, der går ud på, at barnet eller den unge skal være hjemme i aften- og nattetimerne.

Der etableres en ordning, hvorefter det kan aftales lokalt mellem den enkelte kommune og politiet, at politiet bistår med håndhævelsen af sådanne pålæg, f.eks. ved at bringe barnet eller den unge hjem, hvis pålægget ikke overholdes.

Med henblik på at sikre overholdelsen af et sådant pålæg om at være hjemme om aftenen og natten, vil der ligeledes med ny lovgivning blive indført mulighed for, at barnet eller den unge kan få påsat en elektronisk fodlænke. Hvis barnet eller den unge forlader hjemmet i strid med pålægget, vil det således blive registreret med det samme, og politiet vil kunne bringe den pågældende hjem igen. Anvendelsen af fodlænker skal ses som led i en mere konsekvent indsats, hvor kravene til barnet eller den unge tydeliggøres.

9. Kommunal egenbetaling ved anbringelse af kriminelle unge

For at tilskynde kommunerne til at styrke den forebyggende og tidlige indsats indføres der egenbetaling, så kommunen skal betale en fast takst, når unge fra kommunen opholder sig på sikrede afdelinger eller på kriminalforsorgens institutioner. Taksten skal på årsbasis udgøre mere end en mio. kr.

Ændringen vil samtidig give kommunerne incitament til hurtigt at finde en plads til kriminelle unge, som skal afsone en dom på en åben institution, hvilket vil bidrage til at afhjælpe de nuværende flaskehalsproblemer og ventetiden på de sikrede institutioner.

I dag finansieres de sikrede pladser i fællesskab via objektiv finansiering, mens kommunerne ikke betaler for unges ophold i Kriminalforsorgens institutioner.

Når unge afsoner på et åbent anbringelsessted i socialt regi, har kommunerne allerede i dag det fulde finansieringsansvar.

10. Sikring af konsekvent kommunal indsats over for kriminelle unge

Det er centralt, at kommunerne sætter hurtigt, konsekvent og tilstrækkeligt ind, når unge begår kriminalitet. De kommunale medarbejdere gør en stor indsats. Men området er så vigtigt, at regeringen i en årrække vil følge op med en særlig indsats, som skal skabe tryghed omkring, at der sker en konsekvent kommunal indsats.

Gennem de næste tre år, vil der derfor ske en særlig intens opfølgning og kvalitetssikring af kommunernes indsats over for unge, der har begået vold, anden alvorlig eller gentagen kriminalitet. Samtidig går regeringen i dialog med KL om en mål- og rammeaftale om en styrket indsats over

for kriminelle unge.

Som et led i kvalitetssikringen af kommunernes indsats skal Ankestyrelsen følge indsatsen i konkrete sager, så der kan gribes ind, hvis kommunes indsats i den konkrete sag ikke lever op til lovens krav. Dette vil også bidrage til at sikre en ensartet praksis på tværs af kommunegrænser, så der sikres en konsekvent indsats i alle sager.

Kvalitetssikringen skal ske ved, at Ankestyrelsen fremover skal modtage orientering om alle politiets underretninger til kommunerne. Ud af disse underretningssager vil der årligt blive udvalgt 300 konkrete sager vedr. unge, der har begået vold, anden alvorlig eller gentagen kriminalitet. Ankestyrelsen vil på baggrund heraf gennemgå kommunens indsats over for den enkelte kriminelle unge.

Ankestyrelsen skal i forbindelse med gennemgangen indhente alle sagens akter, herunder den lovpligtige undersøgelse af den unges forhold, og på den baggrund vurdere, om kommunen har håndteret sagen tilfredsstillende i henhold til lovgivningen. Hvis det ikke er tilfældet, kan Ankestyrelsen pålægge kommunen at gøre dette eller selv træffe afgørelse herom. Ankestyrelsen har i forvejen mulighed herfor gennem sine egendriftsbeføjelser.

Ud over at sikre indsatsen i den enkelte sag skal Ankestyrelsen også følge udviklingen på landsplan og gennem det store antal stikprøver skabe et indblik i, hvor der generelt set er udfordringer i den kommunale indsats. I tilfælde, hvor stikprøverne viser særlige udfordringer i enkelte kommuner, kan Ankestyrelsen henvise kommunerne til rådgivning hos VISO, jf. nedenfor.

Kommunernes indsats skal i forlængelse heraf også styrkes ved at udbygge kommunernes muligheder for at få rådgivning og vejledning om indsatser til at forebygge kriminalitet. Både i forhold til generel viden om, hvad der virker, mens også i forhold til enkeltsager, hvor kommunerne har brug for rådgivning til at få tilrettelagt en indsats, der kan bringe den unge ud af kriminaliteten. For at sikre, at den aktuelle og relevante viden om kriminelle og kriminalitetstruede unge altid er tilgængelig for kommunerne, styrkes Videns- og specialrådgivningsorganisationen VISO. VISO bistår i forvejen kommunerne med specialrådgivning i komplekse sager og indsamler den nyeste viden på

det specialiserede socialområde, men for at understøtte kommunernes indsats bedst muligt udvides VISO's muligheder for at støtte kommunerne i deres indsats mod ungdomskriminalitet.